

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

10 decembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Petru Moraru și Nadejda Toma,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 iulie 2014, declarate de inculpații

Danilov Mihail Grigore, născut la 10 februarie 1983, originar și locuitor al s. Sadaclia, r-nul Basarabeasca, str. Tcacenco, 22, cetățean al R. Moldova,

și

Ghimbatii Ivan Andrei, născut la 09 octombrie 1991, originar și locuitor al s. Sadaclia, r-nul Basarabeasca, str. Sportivnaia, 36, cetățean al R. Moldova,

Termenul de examinare a cauzei:

Instanța de fond: 14.05.2013 - 31.03.2014;

Instanța de apel: 12.05.- 03.07.2014;

Instanța de recurs: 13.11.- 10.12.2014;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Basarabeasca din 31 martie 2014, *Danilov Mihail Grigore* și *Ghimbatii Ivan Andrei*, au fost recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal, iar în baza art. 109 Cod penal, au fost liberați de răspundere penală cu încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea părților.

Prin aceeași sentință au fost condamnați:

Danilov Mihail Grigore, în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu aplicarea art. 79 Cod penal, la amendă în mărime de 250 unități convenționale în sumă de 5.000 lei;

Ghimbatii Ivan Andrei, în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu aplicarea art. 88 alin. (5) Cod penal, la amendă în mărime de 250 unități convenționale în sumă de 5.000 lei;

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat în fapt că, *Danilov Mihail* și *Ghimbatii Ivan*, la 14.02.2013, aproximativ la ora 23⁰⁰, aflându-se pe str. 1 Mai din s. Sadaclia r-nul Basarabeasca, împreună și după o înțelegere prealabilă, ambii fiind în stare de ebrietate alcoolică, urmărind scopul pătrunderii ilegale în domiciliu, intenționat, înțelegând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale criminale în mod ilegal și fără consimțământul stăpânilor *Sobaliu Vasile* și *Sobaliu Ludmila* au pătruns prin poarta de la intrare în ograda casei lor și ulterior în domiciliul acestora de pe str. 1 Mai, s. Sadaclia, se exprimau cu cuvinte de amenințare și au refuzat categoric de a părăsi domiciliul la cerința stăpânilor, în care s-au aflat aproximativ 30 minute.

De către organul de urmărire penală, inculpații au fost învinuiți de faptul că, M. Danilov a amenințat pe Sobaliu Ludmila și fiica ei Adriana Coltuc, a. n. 1994, cu aplicarea unui cuțit prin demonstrarea acestuia, care reieșind din situația cazului au fost percepute ca fiind reale.

Tot ei, la 14.02.2013 aproximativ la ora 23³⁰, după ieșirea din domiciliul cet. Sobaliu Ludmila amplasat pe str. 1 Mai din s. Sadaclia, în continuarea acțiunilor sale criminale, împreună și după o înțelegere prealabilă, ambii fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se în curtea domiciliului acesteia din intenții huliganice, fără nici un motiv, sub pretext inventat, în baza lipsei de respect față de societate, încălcând în mod grosolan și demonstrativ regulile sociale și morale, dând dovadă de necuviință și obrăznicie, cu scopul de a le înjosi onoarea și demnitatea acestora și de a încălca grosolan ordinea publică și de a exprima o lipsă de respect față de societate, le-au numit pe Sobaliu Ludmila și fiica ei Adriana Coltuc, a. n. 1994 cu cuvinte necenzurate, prin ce au tulburat liniștea cetățenilor în timp ce se odihneau, după care, prin manifestarea unui cinism și a unei obrăznicii deosebite, Ghimbatii Ivan, în prezența părții vătămate și-a satisfăcut necesitatea fiziologică în curtea casei, după care doar la insistența părții vătămate au părăsit imobilul.

3. Sentința a fost atacată de către:

Procurorul, care a solicitat casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei și adoptarea unei hotărâri prin care să fie condamnați:

Danilov Mihail, în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, la 4 ani închisoare, iar în baza art. 90 Cod penal, pedeapsa aplicată să-i fie suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani;

Ghimbatii Ivan, în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, la 3 ani și 6 luni închisoare, iar în baza art. 90 Cod penal, pedeapsa aplicată să-i fie suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani.

Încetarea procesului penal intentat în baza art. 179 alin. (2) Cod penal, în legătură cu împăcarea părților (*art. 109 Cod penal*), să fie menținută.

În motivarea cerințelor sale, procurorul a indicat că, instanța de fond incorect a apreciat declarațiile părții vătămate L. Sobaliu și a martorului A. Coltuc, menționând că faptele date nu au forță probantă și sunt declarative, în situația în care aceste declarații sunt decisive în speță și din care rezultă că inculpatul Danilov M. a amenințat cu un cuțit partea vătămată L. Sobaliu și fiica acesteia A. Coltuc.

Avocatul Ion Căpățină în numele inculpatului Danilov Mihail, care a solicitat casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei și adoptarea unei hotărâri prin care în baza art. 55, 79 Cod penal, să fie încetat procesul penal intentat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, iar inculpatul Danilov M. să fie liberat de răspundere penală și tras la răspundere contravențională, cu aplicarea unei sancțiuni în limitele art. 55 alin. (2) Cod penal, deoarece inculpatul Danilov M. este pentru prima dată pe banca acuzaților, a restituit prejudiciul cauzat părții vătămate, a recunoscut vina, a colaborat activ cu organul de urmărire penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 iulie 2014, a fost respins ca nefondat apelul avocatului și admis apelul procurorului, casată parțial sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre prin care au fost condamnați:

Danilov Mihail, în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, la 5 ani închisoare, iar în baza art. 90 Cod penal, pedeapsa aplicată i-a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani;

Ghimbatii Ivan, în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, la amendă în mărime de 500 unități convenționale, în sumă de 10.000 lei.

În rest sentința a fost menținută.

4.1. La adoptarea soluției date instanța de apel a reținut că, instanța de fond corect a încadrat acțiunile inculpatului I. Ghimbatii în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal (*I. Ghimbatii nu știa că M. Danilov va utiliza careva obiecte pentru amenințarea părții vătămate*), însă la individualizarea pedepsei nu a luat în considerație circumstanțele cauzei, și anume că inculpatul era în stare de ebrietate.

Astfel, instanța de apel a considerat că, inculpatului I. Ghimbatii, ținând cont de personalitatea acestuia, gradul de pericol social al infracțiunii, căința sinceră, îi poate fi aplicată o pedeapsă non-privativă de libertate, sub formă de amendă.

Referitor la inculpatul M. Danilov, instanța de apel a apreciat drept incorectă încadrarea acțiunilor acestuia, în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, și a găsit pe deplin dovedite faptele potrivit art. 287 alin. (3) Cod penal, deoarece instanța de fond greșit a apreciat în cazul dat declarațiile părții vătămate L. Sobaliu și a martorului A. Coltuc, din care expres rezultă că partea vătămată L. Sobaliu a fost amenințată de către inculpatul M. Danilov, cu un cuțit, or, chiar inculpatul M. Danilov a recunoscut că la acel moment avea în mână un obiect metalic.

La individualizarea pedepsei inculpatului M. Danilov, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, și anume de caracterul, gradul prejudiciabil și gravitatea infracțiunii, consecințele survenite, împrejurările în care a fost săvârșită infracțiunea, persoana inculpatului, circumstanțele atenuante și de faptul că inculpatul nu au conștientizat pericolul social al infracțiunii, astfel, scopul pedepsei fiind realizat doar prin stabilirea pedepsei închisorii cu suspendarea executării acesteia, cu numirea unui termen de probă.

Totodată, instanța de apel a respins cerințele apărării privind aplicarea art. 55 Cod penal în privința inculpatului Danilov M., deoarece prin tragerea inculpatului la răspundere contravențională, nu-și va atinge scopul Legea penală, care are menirea de a apăra, împotriva infracțiunilor, persoana, drepturile și libertățile acesteia, precum și întreaga ordine de drept, prevenirea de noi infracțiuni.

5. Inculpatul Danilov Mihail în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 12) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care, să fie reîncadrate acțiunile sale din prevederile art. 287 alin. (3) Cod penal în art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal iar în temeiul art. 55, 79 Cod penal, să fie încetat procesul penal intentat, cu tragerea lui la răspundere contravențională.

În motivarea recursului, inculpatul și-a invocat dezacordul său cu modalitatea de apreciere a probelor, menționând că instanța de apel recalificând acțiunile lui din prevederile art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, în cele ale art. 287 alin. (3) Cod penal, nu a apreciat corect declarațiile părții vătămate Sobaliu L. și a martorului Coltuc A. (*referitor la amenințarea cu cuțitul*) care poartă caracter declarativ, deoarece nimeni din restul martorilor audiați în cauză nu au văzut și nici nu au auzit despre existența cuțitului la inculpatul Danilov M..

Instanța de apel urma să aprecieze critic declarațiile martorilor Sobaliu V. și Coltuc A., deoarece aceștia sunt rude apropiate cu partea vătămată Sobaliu L., declarațiile lor se combat cu circumstanțele de fapt stabilite în cauză, și anume la întrebarea instanței despre careva prejudiciu cauzat din partea inculpaților, au răspuns

că nu le-a fost cauzat, însă în declarațiile sale indică că a fost spart geamul de la ușa de la intrare în casă.

Mai mult, din declarațiile martorului Jalbu I., rezultă că inculpații nu s-au adresat cu cuvinte necenzurate în adresa părții vătămate, fapt ce denotă că instanțele de fond, nu a dat o apreciere corectă probelor în cauză.

Sub critica recurentului a căzut și încheierea protocolară a instanței de fond din 01.07.2013 prin care a fost dispusă examinarea cauzei în ordinea procedurii generale, care în viziunea recurentului este o încălcare gravă a art. art. 6, 13 CțEDO, deoarece inculpații au depus cereri privind examinarea cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală.

În același context, recurentul consideră că și ordonanța ofițerului de urmărire penală din 28.03.2013 este vădit ilegală, fiind emisă cu încălcarea prevederilor art. 52 alin. (1) Cod de procedură penală.

La fel, recurentul a mai menționat că, instanța de apel nu a respectat prevederile art. 24 Cod de procedură penală și anume principiul contradictorialității precum și dreptul la egalitatea armelor, deoarece a fost părtinitoare în cazul în care a admis demersul procurorului privind audierea unui martor și a respins demersul similar al apărării.

În final, inculpatul consideră că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel, în care inculpatul a solicitat aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal, deoarece este pentru prima abatere de la lege, prejudiciul cauzat a fost restituit, a recunoscut vina, a colaborat activ cu organul de urmărire penală,

5.1. Inculpatul Ghimbatii Ivan, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 12) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia, cu menținerea sentinței, fără modificări.

În motivarea cerințelor sale recurentul a invocat motive similare celor indicate în recursul coinculpatului Danilov M. (*pct. 5 al prezentei decizii*), menționând subsidiar că, instanța de apel la individualizarea pedepsei nu a luat în considerație faptul că antecedentele penale sunt stinse, a executat parțial pedeapsa fiind aplicată măsura preventivă arestul, iar amenda aplicată de instanța de fond este deja achitată.

6. Pe cauză a fost depusă referință de către procuror, care a solicitat declararea inadmisibilității recursurilor ordinare, deoarece temeiurile pe care s-au bazat recurenții, nu persistă în cauză, iar din textul deciziei instanței de apel rezultă că ultima a analizat obiectiv probele administrate și a dat răspuns la toate întrebările abordate.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare în raport cu materialele cauzei, Colegiul conchide inadmisibilitatea acestora din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Instanța de recurs consideră că, temeiurile invocate de recurenți, enunțate la pct. pct. **5.**, **5.1.** din prezenta decizie, nu se atestă în prezenta cauză și nu sunt stabilite presupusele erori de drept.

7.1. Conform art. 113 Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei

prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Pentru a fi aplicabil temeiul de casare *faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*, prevăzut în pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, e necesar de a ține cont de fapta săvârșită și cum aceasta a fost stabilită de către prima instanță și cea de apel, și dacă această faptă a fost încadrată în norma penală corectă, iar dacă fapta s-a încadrat într-o altă normă penală, respectiv rezultă că acesteia i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Analizând materialele dosarului rezultă, că instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a examinat complet și obiectiv probele administrate, în prezenta cauză, verificându-le sub toate aspectele în mod obiectiv din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, soluția adoptată de către instanța de apel cu privire la reîncadrarea acțiunilor inculpatului Danilov M., Colegiul penal consideră, că este pe deplin confirmată prin ansamblul de probe expus și analizat în hotărîrea contestată și anume: declarațiile părții vătămate L. Sobaliu și a martorului A. Coltuc din care rezultă că ele au fost amenințate de către Danilov M. cu un cuțit.

Probatoriul administrat coroborând în ansamblu, confirmă vinovăția inculpatului M. Danilov în săvârșirea infracțiunii imputate prin ordonanța procurorului din 03.03.2014 (f.d. 249, vol. I) și în viziunea instanței de recurs, corect a fost încadrată în baza art. 287 alin. (3) Cod penal – huliganism agravat, adică *acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), acțiuni care încalcă grosolan ordinea publică însoțite de amenințarea cu aplicarea violenței asupra persoanelor, acțiuni, care prin conținutul lor se deosebesc printr-un cinism și obrăznicie deosebită, săvârșit de două persoane, cu aplicarea sau cu încercarea aplicării armei sau a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății*.

Colegiul penal, reține reieșind din textul recursului, că unul din argumentele principale pe care îl invocă inculpatul este lipsa probelor ce ar confirma cu certitudine prezența calificativului infracțiunii imputate – *cu aplicarea sau cu încercarea aplicării armei sau a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății*.

Instanța de recurs remarcă că, potrivit doctrinei juridice demonstrarea mijloacelor de săvârșire a huliganismului, în scopul înfricoșării, este un exemplu de aplicare a mijloacelor de săvârșire a infracțiunii prevăzute la alin. (3) art. 287 Cod penal și nu de intenție de aplicare a unor asemenea mijloace.

Acțiunea adiacentă în cazul infracțiunii de huliganism se poate exprima nu doar în aplicarea violenței, ea se poate exprima și în amenințarea cu violență, astfel, alin. (3) art. 287 Cod penal, trebuie aplicat și atunci când amenințarea cu violența este o manifestare a aplicării sau a încercării de aplicare a armei sau a obiectelor pentru vătămarea integrității corporale sau a sănătății.

Amenințarea pe calea demonstrării mijloacelor de săvârșire a huliganismului, ca și oricare altă amenințare cu relevanță penală, trebuie să aibă un caracter real, nu unul imaginar sau de glumă, lipsit de seriozitate.

De asemenea pentru aplicarea răspunderii penale conform alin. (3) art. 287 Cod penal, nu este suficient ca făptuitorul să aibă asupra sa, în timpul săvârșirii huliganismului, mijlocul corespunzător de săvârșire a infracțiunii, dar este necesar ca

acesta să fie aplicat (sau să se încerce aplicarea lui) în vederea anihilării victimei, pe calea influențării psihice.

Colegiul penal consideră, că instanța de apel corect a constatat despre prezența calificativului *cu aplicarea sau cu încercarea aplicării armei sau a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății* în acțiunile lui Danilov M., ce se confirmă prin declarațiile părții vătămate L. Sobaliu și a martorului A. Coltuc, din care rezultă că M. Danilov cu un cuțit le-a amenințat cu moartea.

7.2. Referitor la temeiul pentru recurs invocat de recurenți prevăzut de pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală – s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, instanța de recurs remarcă, că acesta este aplicabil în cazul în care instanțele judecătorești nu au ținut cont de reglementările individualizării pedepsei, ce se regăsesc în art. 75-88 Cod penal.

Conform prevederilor art. 75 Cod penal, prin criteriile generale ale individualizării pedepsei, se înțeleg cerințele stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, conform art. 61 Cod penal, în strictă corespundere cu prevederile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

7.3. În recursul său inculpatul Danilov M., solicită aplicarea art. art. 55, 79 Cod penal, cu liberarea sa de răspundere penală și tragerea la răspundere contravențională, însă, Colegiul penal menționează că solicitările invocate sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse, din următoarele considerente.

Inculpatul a fost condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, care potrivit art. 16 alin. (4) Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor grave, iar pentru liberarea persoanei de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională (art. 55 Cod penal), poate fi aplicată doar în cazul în care sunt întrunite condițiile prescrite de această normă și anume: infracțiunea săvârșită să fie de categoria celor ușoare ori mai puțin grave; să fie săvârșită pentru prima oară; să-și recunoască integral vina; să fie reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune; să se constate că corectarea persoanei vinovate este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.

Motivul invocat de inculpatul Danilov M., privind aplicarea art. 79 Cod penal, nu conține careva semne ale unei erori de drept, or, în acest sens instanța de apel s-a expus argumentat în decizia adoptată că, circumstanțele descrise ca: recunoașterea vinovăției, căința sinceră, recuperarea prejudiciului cauzat, au fost luate în considerație la individualizarea pedepsei ca atenuante, astfel că, acestea nu pot fi apreciate repetat ca circumstanțe excepționale.

În același context, instanța de recurs critică și alegațiile inculpatului Ghimbatfi I., or, instanța de apel la compartimentul individualizării pedepsei, corect a constatat că

instanța de fond nu a luat în considerație circumstanța agravantă și anume că, infracțiunea a fost săvârșită în stare de ebrietate.

Astfel, Colegiul penal statuează, că instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal și a stabilit corect inculpaților pedepsele - închisorii și amendă, ceea ce duce la concluzia privind neconfirmarea temeiului de recurs stipulat în pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod penal, în cazul dat.

7.4. În ce privește critica recurențelor asupra procedurii alese de către instanța de fond, Colegiul penal concluzionează că, și aceasta este neîntemeiată, deoarece simpla manifestare de voință a inculpatului de a recurge la procedura instituită de dispozițiile art.364/1 din Codul de procedură penală și declarația formală de recunoaștere a faptei nu conduc automat la aplicarea acestei proceduri și a unei pedepse prevăzute de art.364/1 alin.(8) Cod de procedură penală, instanța de judecată fiind cea care, verificând condițiile impuse de dispozițiile art.364/1 Cod de procedură penală, dispune de a aplica această procedură sau de a respinge solicitarea inculpatului de a judeca cauza în procedura simplificată, or, în speță inculpații nu au recunoscut învinuirea formulată în rechizitoriu.

7.5. Tot în recursurile înaintate, recurenții indică că potrivit art. 52 Cod de procedură penală, ofițerul de urmărire penală nu era în drept să emită ordonanța din 28.03.2013, depășind astfel atribuțiile sale de serviciu, însă, la acest capitol, instanța de recurs menționează că nici inculpații nici avocatul în numele acestora nu au contestat această ordonanță la etapa urmăririi penale, acceptând situația creată, iar la faza cercetării judecătorești cererile inculpaților privind împăcarea cu partea vătămată fiind admise în baza art. 109 Cod penal, cu încetarea procesului penal, ceea ce nu a fost contestat cu recurs ordinar de către inculpați.

În acest sens, careva încălcări în cursul urmăririi penale sau judecări cauzei, potrivit art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală, instanța de recurs nu a constatat.

Din considerentele expuse, Colegiul conchide că temeiurile invocate de recurenți nu și-au găsit confirmare din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, ceea ce impune soluția inadmisibilității recursurilor, ca fiind vădit neîntemeiate.

8. În conformitate cu art. 432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de inculpații Danilov Mihail și Ghimbatii Ivan, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 iulie 2014, în propria cauză penală, fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, publicată la 31 decembrie 2014.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Petru Moraru

Nadejda Toma